

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
16.2.2016

KaivNro:
K20143
Lupatunnus:
KL2014:0004

PÄÄTÖS KAIVOSLUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kaivoslupahakemus

Hakija:

Morenia Oy
Y-tunnus: 2558445-2
Kalajoki
Suomi

Yhteystiedot:

Morenia Oy
Automaatitietie 1
90460 Oulunsalo

puh. 0400-460 096

Lisätietoja antaa:

Janne Posio, puh. 040-1877 511

Vireilletulopvm: 25.9.2014
Etuoikeuspvm: 25.9.2014
Hakemuksen tarkoitus: Pihlaja -kaivosalueen perustaminen kaivoslain 16 §:n mukaisesti Puolangan kuntaan.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Morenia Oy:lle kaivosluvan lupatunnuksella KL2014:0004 (kaivosalue Pihlaja, KaivNro K20143). Tällä luvalla perustetaan Pihlaja -niminen kaivosalue kaivoslain (621/2011) 19 §:n mukaisesti.

Perustelut:

Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki 45 § ja 48 §

Kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämään kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit, kaivostoiminnassa sivutuotteena syntyvän orgaanisen ja epäorgaanisen pintamateriaalin, ylijäämäkiven ja rikastushiekan (*kaivostoiminnan sivutuote*) sekä muut kaivosalueen kallio- ja maaperään kuuluvat aineet siltä osin kuin niiden käyttö on tarpeen kaivostoimintaan kaivosalueella. Kaivoslupa oikeuttaa lisäksi malminetsintään kaivosalueella sen mukaan kuin 11 §:ssä säädetään.
Kaivoslaki 17 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, kaivosluvassa annetut toimenpiteiden aloittamiseen liittyvät määräykset on toteutettu, 84 §:ssä tarkoitettu lunastuspäätös on lainvoimainen ja päätöksessä luvanhaltijalle määrätyt lopulliset korvaukset on suoritettu, vakuus on asetettu kaivosluvassa määrätyn mukaisesti ja asianosaisen toimenpiteen kannalta merkitykselliset muualla laissa vaaditut luvat ovat lainvoimaisia tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kaivoksen rakentamista ja tuotannollista toimintaa ei kuitenkaan saa aloittaa, ennen kuin kaivosturvallisuuslupa on lainvoimainen.

Valitus kaivostoimituksessa määrätyistä korvauksista ei estä kaivoslupa ja kaivosturvallisuuslupa perustuvien toimenpiteiden aloittamista.

Kaivoslaki 168 §

Päätöksen voimassaolo

Kaivoslupa on voimassa toistaiseksi luvan lainvoimaiseksi tulosta. Kaivosluvan tarkistusväli on 10 vuotta.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein.

Kaivostoimitus

Kaivostoimitus suoritetaan kaivoslain 8 luvun mukaisesti. Kaivostoimitusta koskeva Maanmittauslaitoksen esite löytyy Maanmittauslaitoksen sivuilta osoitteesta:

www.maanmittauslaitos.fi/sites/default/files/kaivostoimitus-esite.pdf

Kaivoslupa-alue

Pihlaja -kaivosalue sijaitsee Puolangan kunnassa, noin 10 km Puolangan kirkonkylästä kaakkoon (sijaintikartta, liite 1). Alueen yleiskartta on esitetty liitteessä 2.

Kaivosalue sijoittuu seuraavien kiinteistöjen alueille:

Kaivosalue

Tilan nimi	Tilan RN:o	pinta-ala, ha
Kaoliinikenttä	620-409-25-5	8,95
Virtala	620-409-16-6	2,05
	Yhteensä, ha	11

Kaivosalueen pinta-ala on 11 ha.

Tukitoimintojen alue sijoittuu osin myös tilalle Virtala.

Hakijayhtiö on hakemuksessaan todennut tehneensä Kaoliinikentän tilanomistajien kanssa otto-oikeussopimuksen kaoliinisaven ottamiseksi.

Lähimmät vakituksessa asuinkäytössä olevat kiinteistöt sijaitsevat noin 650 metrin ja 850 metrin etäisyydellä tien 78 varrella. Ympäristö on pääosin metsätalousaluetta ja vähäisissä määrin peltoa.

Kaivosalueelle on suunniteltu seuraavat toiminnot (käyttösuunnitelmapaketti, liite 3):

1. Ottoalue, noin 2,55 ha
2. Pintamailla ja moreenilla pengerrättävä osa (90 000 t)
3. Kaoliinisaven seulonta-alue
4. Aumojen sijoitusalue
5. Penger/eristysojat
6. Ympärysoja

7. Laskeutusaltaat
8. Polttoaineen varastointialue
9. Pintavalutuskenttä

Kaivosmineraali

Kaoliini

Kaavatilanne (ote Kainuun liiton lausunnosta 25.11.2014)

"Pihlaja -kaivoslupahakemuksen alue sijaitsee voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

Pihlaja -kaivoslupahakemuksen alue sijaitsee voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetulla luontomatkailun kehittämisalueella Saarijärven-Ukkohallan-Paljakan-Siikavaaran alue.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu luontomatkailun kehittämisalueita koskeva suunnittelumääräys:

Alueita kehitetään luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kohdealueina. Luontomatkailua palvelevat rakenteet pyritään keskittämään näille alueille. Alueilla tulee varautua merkittäviin matkailijamäärien kasvuun ja kansainväliseen yhteistyöhön. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Metsätaloukseen tarkoitetuilla alueilla ei saa rajoittaa nykyisestä metsätalouden toimintaedellytyksiä".

Hakemuksen täydentäminen

- 2.10.2014; rahoitussuunnitelma ja selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta sekä uusi esitys kaivosalueen nimeksi
- 30.9.2015; luontoselvitykset ja kasvilajien esiintymätiedot
- 2.11.2015; päivitetty asemapiirros

Hankkeesta tarkemmin

Tutkimukset ja niiden tulokset

Puolangan Pihlajavaaran kaoliinisaviesiintymää on tutkittu ja jonkin verran hyödynnetty jo 1930- ja 1940 -luvuilla. Geologian tutkimuskeskus on tehnyt Kainuun Etu Oy:n toimeksiannosta Kainuun kaoliinien käyttökelpoisuus-selvityksen vuonna 2005.

Vuonna 2009 Morenia Oy selvitti Puolangan kaoliiniesiintymien laajuutta ja riittävyttä teolliseen tuotantoon sekä soveltuvuutta metakaoliiniitin ja vedenpuhdistukseen käytettävän materiaalin valmistamiseen. Tutkimuksia suoritettiin Auger-tyyppisellä ja timanttikairauskalustolla, kallionäyte-kairaustekniikkaan perustuvalla kolmoisteräputkella ja kaivinkoneella. Pihlajavaarasta otettiin näytettä jatkotutkimuksiin 10 000- 12 000 kg.

Tutkimustulokset:

Pihlajavaaran kaoliiniesiintymän päällä on irtomaita 0- 6 m. Kaoliinisavikerroksen paksuus vaihtelee välillä 5,5-20 m, ulottuen paikoin 40 m syvyyteen. Kaoliiniesiintymän pituus on noin 300 m ja leveys välillä 40 - 80 m. Esiintymän kaoliiniittipitoisuus on 30 %. Esiintymän kooksi on arvioitu 1,2 milj.t.

Kaoliinisaven päämineraalit ovat kaoliiniitti ja kvartsi. Poltettuna Pihlajavaaran kaoliini on värillistä.

Koetoiminta

Aluehallintovirasto on myöntänyt hakijalle koetoimintaluvan kaoliinisaven kaivamiselle 13.6.2012 ja jatkoluvan 10.7.2013. Koetoiminnalla selvitettiin kaoliinisaven soveltumista hyödynnettäväksi rikastamisen jälkeen betoniteollisuudessa ja vedenpuhdistuksessa.

Koetoimintaa varten alueen tieyhteyksiä parannettiin, ottoalue raivattiin ja pintamaita poistettiin vuonna 2012. Koetoiminnan aikana kaoliini kaivettiin maasta kaivinkoneella ja lastattiin kauhakuormaajalla kuorma-autoihin. Koetoiminnan aikana kaoliinia ei aumattu kuivumaan alueelle.

Koetoiminnan aikana kaivantoon joutuneet sade- ja sulamisvedet valuiivat luontaisesti vanhaa kaivu-uomaa pitkin pohjoiseen. Koetoiminnan aikana sade-, sulamis- ja kuivatusvesien ei havaittu aiheuttavan vaikutuksia kiinteistön ulkopuolisissa vesistöissä.

Koetoiminta-alueen laajuus oli noin 1 ha ja otettu kaoliinin määrä oli vuonna 2012 noin 1400 tonnia ja vuonna 2013 noin 3600 tonnia.

Ottosuunnitelma

Suunnitelman kohteena olevan ottoalueen koko on 2,55 ha ja se kohdistuu paikallisesta kallioperästä rapautuneeseen kaoliinisaveen. Savikerros rajautuu länsireunastaan lähes pystysuoraan kvartsi-maasälpäliusketta olevaan kiinteään kallioon. Itä- ja eteläreunalla kiinteä kallio saven alla on loivapiirteisempää ja kivilajeina siellä ovat erilaiset deformatiiviset liuskeet.

Alueelta on suunniteltu otettavaksi kaoliinisavea noin 500 000 m³ 10 vuoden aikana. Otto tapahtuu kaivinkoneella, joten toiminta ei edellytä räjäytyksiä.

Kaoliinisaven päällä oleva moreeni siirretään tukitoiminta-alueen pohjaksi kaoliinisaviesiintymän pohjoispuolelle kaarevaksi ja pohjoiseen loivasti viettäväksi penkereeksi noin 2,3 ha alalle. Osa moreenista käytetään jo oton aikana kaivannon maisemointiin. Moreenipenger muotoillaan 3-5 m korkeaksi ja luiskataan alarinteen puoleiselta reunaltaan kaltevuuteen 1:3. Moreenia läjitetään noin 70 000 m³ eli noin 95 000 t.

Kaoliinisaven otto aloitetaan alueen pohjoisreunasta. Luiskaukset toteutetaan itä- ja pohjoisreunassa kaltevuudella 1:2 - 1:2,5, eteläpäädyssä 1:3 ja länsireunassa kaltevuudessa 10:1. Länsireunan luiskaus on lähes pystysuora rajautuen pystyasentoiseen kiintokallioon.

Kaoliinisaven ottosyvyys vaihtelee välillä 7-40 m. Kaivannon reunoilla otto ulotetaan kiinteään kallioon saakka. Kaivu on suunniteltu tehtäväksi kahdessa ottojaksossa, joista ensimmäisessä jaksossa otto ulotetaan noin 20 metrin syvyyteen. Jakson aikana seurataan kaoliinisavikerroksen jatkuvuutta ja kerrostuman paksuutta sekä mitataan itä- ja eteläreunan luiskausten stabiiliteettia. Itäreunan luiskaan asennetaan tarvittaessa mittausverkosto, jolla seurataan luiskan mahdollista liikkumista tai sortumista. Toisessa jaksossa ottoa syvennetään ensimmäisen vaiheen aikana tehtyjen havaintojen perusteella kaoliinisavikerrosta myötäillen. Kaivannot luiskataan siten, etteivät reunat pääse sortumaan kaivantoon eivätkä aiheuta vaaraa työntekijöille tai kaivannon ulkopuolisille alueille.

Kaivettavan kaoliinisaven kosteuspitoisuus on noin 18 %. Kaoliinisavi läjitetään tukitoiminta-alueelle aumoihin kuivumaan, jonka jälkeen se seulotaan kuivaseulomalla, joten vettä ei prosessissa käytetä. Esiseulonta toteutetaan

pääsääntöisesti pakkaskauden ulkopuolella, koska jäätyneen saven käsittely on työlästä ja hankalaa. Esikäsitelty kaoliinisavi kuljetetaan muualle jalostettavaksi. Seulonnasta jäävä karkea jae läjitetään alueelle ja sitä voidaan käyttää sekä oton aikana että myöhemmin kaivannon täyttämiseen ja maisemointiin kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

Toiminnassa ei käytetä vettä. Alueelle tulevat valumis- ja sulamisvedet sekä kaivannosta pumpattava vesi johdetaan kahden laskeutusaltaan kautta pintavalutuskentälle ja edelleen Häikiöpuroon. Vesien käsittelyssä keskitytään kiintoaineen poistoon, joka vesistöön joutuessa voi aiheuttaa samentumista. Kertyvät ja alueelta poistettavat vedet eivät sisällä haitallisia tai vaarallisia aineita. Yhteensä alueelta poistettava vesimäärä on keskimäärin 45 500 m³/vuosi.

Kulku ottoalueelle järjestetään alueen pohjoisreunasta, tilalle Kaoliinitie 25:11 rakennettua tieyhteyttä pitkin tilalle Kaoliinikenttä 25:5, jonka alueelle on aikaisemman oton aikana rakennettu kulku-ura kaoliinisaven kuljetuksia varten. Tieyhteys on rakennettu soidensuojeluohjelmaan sisällytetyn suon kautta ja vanhaa tietä vahvistetaan tarvittaessa.

Kaivannon kuivanapitopumppaukseen tarvittava sähkö otetaan kiinteistöltä Kaoliinikenttä 25:5.

YVA-menettely

Hanke ei kuulu YVA:n soveltamispiiriin, koska irrotettavan aineksen kokonaismäärä ei tule ylittämään 550 000 tonnia vuodessa, eikä avo-louhoksen pinta-ala tule ylittämään 25 hehtaaria. Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006)

Toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset

Toiminnan ympäristövaikutuksia on tarkasteltu ympäristölupahakemuksessa. Hakijayhtiön mukaan toiminnasta ei arvioida aiheutuvan melua, joka vaikuttaisi yleiseen viihtyvyyteen. Pölyämistä saattaa esiintyä satunnaisesti, mutta alueen sijainnista johtuen haittaa ihmisille ei arvioida olevan.

Toiminnan lopettaminen ja jälkitoimenpiteet

Toiminnan päätyttyä alueelle syntyy vedellä osittain täyttyvä kaivanto/allas. Veteen rajautuviin luiskiin ei käytetä humuspitoisia maa- tai kiviaineksia. Hakemuksessa on todettu, että oton jälkeen vesiallasta ja yhdellä sivustalla olevaa korkeaa, lähes pystysuoraa kallioseinämää voidaan käyttää esimerkiksi kalliokiipeilyyn tai muuhun elämysmatkailuun, altaan muita rantoja vapaa-ajan asuntojen rakentamiseen tms.

Tukitoiminta-alueen pohja viimeistellään muotoilemalla pintamoreenit ympäristöön maisemallisesti sopeutuvaksi 3-5 m korkeaksi selänneeksi, joka metsitetään.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset

Hakijayhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on esitetty liitteessä 4. Hakijayhtiö esitti kaivosvakuuden lajiksi pankkitakausta tai pankkitalletusta ja suuruudeksi 50 000 €. Vakuuden on arvioitu kattavan täysimittaisen toiminnan jälkeiset maisemointikustannukset.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/lupahakemuskuulutukset sekä Puolangan kunnan ilmoitustaululla. Hakemus kuulutettiin 4.11.2014 ja on ollut nähtävillä 4.12.2014 saakka. Hakemuksesta kuulutettiin myös Puolanka -lehdessä. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 4.12.2014.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö 4.11.2014 Puolangan kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä hakijan selitys

LAUSUNNOT

Annetut lausunnot (Kainuun ELY-keskus 5.12.2014 ja Kainuun liitto 25.11.2014) on esitetty liitteessä 5. Kainuun ELY-keskuksen (5.12.2014) antamassa lausunnossa todettiin, että hakijan tulee täydentää hakemusta selvittämällä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tämän hetkinen sijainti sekä arvio siitä, vaikuttaako kaivostoimintojen sijoittelu niihin hävittävästi tai heikentävästi. Lisäksi hakemukseen tulee liittää selvitys siitä, miten kaivostoiminnot vaikuttavat lähteiden luonnontilaan sekä sisällyttää selvitys toiminnan vaikutuksista rauhoitetun soikkokaksikon esiintymiin.

Lausunnon johdosta kaivosviranomaisen keskeytti asian käsittelyn jäädessä odotamaan pyydettyjen selvitysten valmistumista ja uutta Kainuun ELY-keskuksen selvityksistä annettavaa lausuntoa.

Yhtiö toimitti kaivosviranomaiselle 30.9.2015 luontoselvityksen (liito-oravaselvitys ja kasvillisuus selvitys), joka on esitetty liitteessä 6. Selvityksen liite 3

(kasvilajien esiintymätiedot) on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön, joten sitä ei tässä päätöksessä esitetä.

Kainuun ELY-keskus toimitti asiaa koskevan lausunnon (annettu 15.10.2015) kaivosviranomaiselle 28.10.2015 (liite 7). Sama lausunto on alun perin toimitettu Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon hankkeen ympäristölupahakemukseen liittyen. Hakija toimitti asiaa koskevan selityksen (annettu 30.10.2015) kaivosviranomaiselle 2.11.2015. Sama selitys on alun perin toimitettu Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon hankkeen ympäristölupahakemukseen liittyen.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemuksen johdosta ei annettu muistutuksia eikä mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Hakijan selitys (Kainuun ELY-keskuksen antamasta lausunnosta 15.10.2015) on esitetty liitteessä 8. Seuraavassa on esitetty tiivistelmä hakijan selityksestä:

Liito-orava:

Morenia Oy toteaa että kaivosalueen toiminnalliset järjestelyt on mahdollista toteuttaa niin, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei heikennetä ja että ruokailualueina käytetyt haapametsiköt ainakin pääosin säilytetään (uudelleen muotoiltu läjitysalue päivitetyssä suunnitelmapiirroksessa).

Rauhoitetut kasvilajit:

Morenia Oy toteaa pitävänsä suunnitellun pintavalutuskentän aiotulla paikalla, koska valumaveden suodattaminen soisemmalla maaperällä ennen Häikiöpuroa on parempaa verrattuna veden johtamiseen kuivemmille kankaille. Yhtiö aikoo tarvittaessa hakea pintavalutuskentän toteuttamiseksi rauhoitettujen kasvilajien osalta luonnonsuojelulain 48.2 §:n mukaista poikkeuslupaa.

Noro ja lähteikkö:

Morenia Oy toteaa, että toiminta-alueen pieni pinta-ala ei mahdollista sellaisia järjestelyjä, joilla lähteikköjen säilyminen voitaisiin varmistaa. Yhtiö aikoo tarvittaessa hakea vesilain 2 luvun 11 §:n kiellon edellyttämää poikkeuslupaa noron sekä lähteikköjen osalta.

Kaivosviranomaisen lupamääräykset ja perustelut

LUPAMÄÄRÄYS 1

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Kainuun ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 2

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tässä päätöksessä tarkoitetulla kaivosalueella kymmenen vuoden kuluessa.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n perusteella kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*).

Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta. Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetyistä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin:

a) kiinteistön omistaja ja kaivosluvan haltija sopivat; tai

b) kaivosviranomaisen kiinteistön omistajan tai kaivosluvan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaiselta tarkistamaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun korvauksen.

Jos lupaviranomainen on lykännyt kaivosluvan raukeamista 68 §:n 3 momentin mukaisesti, on tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu korvaus 100 euroa hehtaarilta (*korotettu korvaus*), kunnes kaivostoiminta aloitetaan tai sitä jatketaan.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen. Velvollisuus korotettuun korvaukseen alkaa, kun päätös kaivostoiminnan uutta aloittamisaikaa tai toiminnan jatkamista koskevaksi määräajaksi on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomaisen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut:

Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §

LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (*sivutuotekorvaus*).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistön-omistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

LUPAMÄÄRÄYS 6

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Perustelut: Kaivoslaki 121 §

LUPAMÄÄRÄYS 7

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 8

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 9

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 10

Kaivosluvan haltijan on asetettava 50 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat toiminnot:

Kaivosvakuudella katetaan kaivosalueen maisemointitöiden luiskaukset ja louhoksen aitaaminen teräsaidalla.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

LUPAMÄÄRÄYS 11

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2021. Mikäli Pihlaja -kaivosalueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut:

Kaivoslaki 62 §

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa esitettyyn:

Kainuun liitto

Kainuun liitto on todennut lausunnossaan, että Pihlaja -kaivosalueella on pysyvää asutusta ja kaivosalue rajoittuu osaksi itäosastaan Pihlajavaaransuon yksityiseen suojelualueeseen (YSA 117883). Lisäksi lausunnossa on todettu, että kaivosalueen käyttöönottoa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.

Kaivosviranomaisen toteaa, että hakijayhtiön on otettava toiminnassaan huomioon alueen kaavoitukseen liittyvät suunnittelumääräykset. Kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa kaavoitusta koskevaan lausunnon osaan. Muilta osin kaivosviranomaisen viittaa Kainuun ELY-keskuksen antamiin lausuntoihin, tämän päätöksen lupamääräykseen 1 ja toteaa lisäksi, että toiminnan ympäristövaiku-

tuksia käsitellään yksityiskohtaisemmin hanketta koskevassa ympäristöluvituksessa.

Kainuun ELY-keskus (lausunnot 5.12.2014 ja 15.10.2015)

Lausunto 5.12.2014:

Kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa kaivoslain sisältöä käsittelevään lausunnon osaan.

Liito-orava, lähteiköt ja soikkokaksikko:

Lausunnon mukaan hakijan tulee selvittää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tämänhetkinen sijainti sekä arvio siitä, vaikuttaako kaivostoimintojen sijoittelu niihin hävittävästi tai heikentävästi. Lisäksi hakemusta tulee täydentää selvityksellä siitä, miten kaivostoiminnot vaikuttavat lähteiden luonnontilaan ja rauhoitetun soikkokaksikon esiintymiin.

Luonnonsuojelualue YSA117883 Pihlajanvaaransuo / Anttila:

Kainuun ELY-keskuksen mukaan kyseisen luonnonsuojelualueen läheisyys ei ole este kaivosluvan myöntämiselle.

Kaivosviranomaisen keskeytti kaivoslupahakemuksen käsittelyn lausunnossa esitetyn perusteella ja jäi odottamaan hakijayhtiöltä lisäselvityksiä liito-oravan, lähteikköjen ja soikkokaksikon osalta.

Kaivosviranomaisen ei pyytänyt hakijalta selitystä kuulemisen tässä vaiheessa edellä esitettyyn viitaten.

Lausunto 15.10.2015:

Liito-orava

Kaivosviranomaisen katsoo, että ELY-keskuksen lausunnon ja hakijan selityksen välillä ei ole ristiriitaa.

Noro ja lähteikkö

Lausunnossaan Kainuun ELY-keskus toteaa tältä osin seuraavaa:

"Karttatarkastelun perusteella ELY toteaa, että paikalla "Pihlaja c" olevan pannahavainnon itäpuoleiset metsänreunassa olevat lähteiköt mitä ilmeisimmin jäisivät tukitoimintojen alueen tai tämän reunaan kaivettavien ojien alle, jolloin niiden luonnontila vaarantuisi. ELY-keskuksen käsityksen mukaan suunnitelman

toteuttaminen edellyttäisi poikkeuslupaa vesilain 2 luvun 11 §:n kiellosta sekä noron että lähteikköjen osalta. Käytettävissä olevien tietojen perusteella poikkeuksen myöntäminen ei vaarantaisi vesiluontotyyppien suojelutavoitteita".

Hakijan antaman selityksen mukaan yhtiö aikoo tarvittaessa hakea vesilain 2 luvun 11 §:n kiellon edellyttämää poikkeuslupaa noron sekä lähteikköjen osalta.

Kaivosviranomaisen ei näe estettä poikkeusluvan hakemiselle.

Rauhoitetut kasvilajit

Lausunnossaan Kainuun ELY-keskus toteaa tältä osin seuraavaa:

"Luontoselvityksen mukaan suunnitellun pintavalutuskentän alueella esiintyvät luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla rauhoitetut kasvit valkolehdokki (1 paikka) ja soikkokaksikko (7 paikkaa) todennäköisesti häviävät, kun niiden kasvupaikalle johdetaan vettä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pintavalutuskentän toteuttaminen edellyttää luonnonsuojelulain 48.2 §:n mukaista poikkeuslupaa. Lupa voidaan myöntää, jos lajien suojelutaso säilyy suotuisana. Tämänhetkisen arvion perusteella poikkeusluvan myöntäminen ja pintavalutuskentän rakentaminen ei vaikuttaisi kyseisten lajien suojelutasoon. Kumpikaan laji ei ole viimeisimmän uhanalaisuusarvion mukaan uhanalainen".

Hakijan antaman selityksen mukaan yhtiö aikoo tarvittaessa hakea pintavalutuskentän toteuttamiseksi rauhoitettujen kasvilajien osalta luonnonsuojelulain 48.2 §:n mukaista poikkeuslupaa.

Kaivosviranomaisen ei näe estettä poikkeusluvan hakemiselle.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Morenia Oy:lle, Puolangan kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Puolangan kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Puolanka -lehdessä. Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 5000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 9 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Päivi Rantakoski
Johtaja, laitos- ja kaivosvalvonta

Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

LIITTEET

1. Kaivosalueen sijainti
2. Hakemusalueen yleiskartta
3. Käyttösuunnitelmakartta
4. Kaivoslain 52 § mukainen selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta
5. Lausunnot (Kainuun ELY-keskus 5.12.2014 ja Kainuun liitto 25.11.2014)
6. Luontoselvitys (31.8.2015)
7. Lausunto (Kainuun ELY-keskus 15.10.2015)
8. Hakijan selitys (30.10.2015)
9. Valitusosoitus
10. Lista asianosaisista

JAKELU Hakija
Maanmittauslaitos

TIEDOKSI Puolangan kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Säteilyturvakeskus
Asianosaiset